

og Menigheder naturligvis ville føle sig bundne til den nye „Opdagelse“ om Daabsordet, ved hvilken Opdagelse Grundvigiandismen langt skal have overskøiet Lutherdommen, vil reise sig paa den gamle lutheriske Folkkirkes Ruiner. Man bliver, hvad vistnok gjælder om Flere af dem, der arbeide for Frimenighedsforslaget, kun staaende ved Overfladen, naar man ikke seer den hele Bevægelse i dette Lys eller i Lyset af hele den Grundvigiandiske Kirke- og Friheds-theori. Man kan uden i nogen Maade at ville tillægge sig prophetisk Gave med al Sikkerhed forudstige, at dersom man virkelig tilstedes Frimenigheder indenfor Folkkirken, ville de, der nu erklære, at de ville underkaste sig Folketjerkens Ordninger, med det Allersørste og paa det Krafstigste kræve andre og nye „Ordninger“, paaberaabende sig en almindelig Trang til at løses fra trykkende Baaud, og det Altsammen i Folketjerkens egen, velforstaaede Interesse.

At det religiøse Individualitetsprincip i vore Dage har faaet en langt større Betydning end tilforn, og at det ogsaa indenfor Folketjerkens har faaet en større, relativt Berettigelse, kan vistnok ikke misgjøendes. Et Blik paa Folketjerkens Tilstande, navnlig paa de frie religiøse Asso- ciationer, paa den indre Mission, der ved individuelle Bestræbelser og Midler søger at opnaae til Guds Riges Fremme, hvad ikke kan opnaaes ved de kirkelige Institutioner, vil ogsaa vise, at om end Kirkebestyrelsen ikke har kunnet opgøve sin Tilsynsret og ikke har kunnet godkjende Alt eller imødekomme alle Forbringinger, der dog indenfor Folketjerkens tilstedes et meget stort Raad- rum for den individuelle Frihedsbevægelse. Men Grændsen for den individuelle Friheds Be- rettigelse overskrides, naar den individuelle Frihed vil gjøre sig gjældende paa Samfundets Bekostning, og istedetfor at underordne sig den kirkelige Samfundsorden, vil opløse denne. Ved den Grundvigiandiske Bevægelse og fremfor Alt ved den Indgang, den mere og mere har vundet i Rigsdagen, ere vi, naar Sagen tages fra Grunden, nu komne til et Enten—Eller. Enten Folketjerkens eller en blot Individualitetskirke, der, jo mere den kommer til Udvikling, vil opløse sig i en Mangfoldighed af independistiske Menigheder. Det er af Bigtighed, at man bli- ver sig dette Enten—Eller bevidst. Vil man en Folketjerk, da søge man at bevare Sognefor- bindelsen, der er en Grundbetingelse for Folketjerkens Bestaaen, fordi den er en Grundbetingelse for, at den religiøse Tradition ikke blot i Lære og Cultus, men ogsaa i Sæder og Vedtægter opholdes og forplantes i Folket; da søge man saavidt muligt at træffe saadanne Foranstalt- ger, der kunne bidrage til at betage Menighedens Medlemmer Lysten til at benytte Loven om Sognebaandets Løsning, at denne Lovs Benyttelse indskrænkes til det mindst Mulige; da søge man at holde Frimenighederne udenfor Folketjerkens, hvor det staaer enhver frit, som føler Kalb og Evne dertil, at organisere et Nyt, og hvor et kraftigt Frikirkevæsen muligen ved Modsatningen kan blive til Gavn for Folketjerkens Udvikling, som Dissenterne i England eller Frikirken i Skotland, hvilken sidste netop dannede sig, fordi dens Medlemmer vare utilfredse, ikke med den bestaaende Kirkes Lære og Gudstjerkelse, men med Ordninger, henhørende til Forfatningen (Patronatsretten). Vil man derimod det Modsatte af en Folketjerk, da søge man paa alle Maader at fremme Sognebaandsløsningen; da drage man af denne Lov alle de saakaldte Conseqventer og forsyne den med en Række af saakaldte „Tillæg“; da indføre man Frimenigheder, der udelukkende ere dannede ved det reent individuelle Frivillighedsprincip, og saa at sige begynde deres Tilværelse forfra og gjentage deres Stiftelse, hvergang de faae en ny Præst; da henvise man Præsterne udelukkende til den frie Concurrence i Lighed med „practiserende Læger“; og da vedkjende man sig aabent, at hvad man tilstræber, er Folketjerkens Afskaffelse og Individualitetskirkens fuldstændige Indførelse. Men at oprette Frimenigheder i Folke- tjerkens med den Forsikring, at dette er i Folketjerkens egen Interesse, og for at bevare Folketjerkens mod overhængende Farer for Udtrædelse o. s. v., dette er kun at blønde ved Skindet af Folketjerkens, medens man i Birkeligheden, selv om man ikke er sig sine Conseqventer bevidst, arbeider paa dens Opøsning. Forøvrigt kan bemærkes, at de Frimenigheder, man vil indføre efter det sidste i Landstinget forhandlede Forslag, ogsaa ville faae mere af Skindet end af Birkeligheden. Thi virkelige Frimenigheder, der have Mod til at bekjende sig til sig selv, bør